

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

42684

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili

Ocak 2026'da Rojava'ya yönelik gelişen saldırılara karşı gerçekleştirilen protestolar ile Mart 2026'da yapılan Newroz kutlamaları sonrasında, aralarında çocukların da bulunduğu çok sayıda kişi tutuklanmıştır. Tutuklama, ceza muhakemesi hukukunda istisnai "tedbir" şeklinde, çocuklar söz konusu olduğunda ise ancak zorunlu hallerde son çare olarak, uygulanması gerekmektedir. Ancak mezkûr süreçlerde tutuklama tedbirinin yaygın biçimde uygulanması; ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanımının kriminalize edildiğinin açık göstergesidir. Bu durum, ayrıca Anayasa ile güvence altına alınan temel hakların yanı sıra, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarını da açıkça ihlal etmektedir. Özellikle çocuklar hakkında verilen tutuklama kararları, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmede yer alan "çocuğun üstün yararı" ilkesi ile "özgürlükten yoksun bırakmanın son çare olması" ilkesinin gözetilmediğini net şekilde göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Ocak 2026 Rojava'ya dönük saldırılara karşı gerçekleştirilen protestolar ve Mart 2026 Newroz kutlamaları sonrasında toplam kaç kişi tutuklanmıştır? Bunların kaçısı çocuktur?
2. Belirtilen dönemlerde tutuklanan çocukların yaş, cinsiyet ve illere göre dağılımı nedir?
3. Çocuklar hakkında verilen tutuklama kararlarında, "özgürlükten yoksun bırakmanın son çare olması" ilkesi hangi boyutlarda değerlendirmeye alınmıştır?
4. Newroz kutlamalarına katılım, taşınan renkler veya açılan bayraklar gibi fiiller, hangi somut suç tipleri kapsamında değerlendirilmektedir?
5. Yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda, ifade özgürlüğü ve toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı bakımından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ve Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmeler dikkate alınmakta mıdır?

6. Çocuklara yönelik yürütülen adli süreçlerde çocuklara özgü adalet sistemi güvencelerinin (uzman desteği, sosyal inceleme raporu vb.) eksiksiz uygulanıp uygulanmadığı denetlenmekte midir? Mezkûr tutuklamalarda bu gerekler yerine getirilmiş midir?
7. Hâkim ve savcılara yönelik çocuk hakları ve uluslararası sözleşmeler kapsamında özel bir eğitim programı bulunmakta mıdır?
8. İfade özgürlüğü ve barışçıl toplantı hakkı kapsamında değerlendirilebilecek eylemler nedeniyle verilen tutuklama kararlarına ilişkin Bakanlığınızca yapılmış istatistiki veya hukuki bir değerlendirme var mıdır?
9. Benzer uygulamaların önüne geçilmesi ve tutuklama tedbirinin istisnai niteliğinin yerleşik kılınması için herhangi bir yasal veya idari düzenleme planlamanız var mıdır?